

A Pécsi Ítéltábla dr. Molnár Beáta párfogó ügyvéd által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - dr. Halmos Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése iránt indított perében aTörvényszék 2017. január hó 12. napján kelt .../42. számú ítélete ellen a felperes részéről és 43. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A ... Bíróság .../42. számú, 2010. január hó 14. napján kelt ítéletével az alperes bűnösségét becsületsértés vétségében megállapította, és egy évre próbára bocsátotta. Az ítélet indokolásába foglalt tényállás szerint a felperes 2007. május hó 9. napján az alperes házánál tartani kívánt demonstráció pontos címének a rendőrségre történő bejelentése érdekében az alperes lakásához ment, a kerítésen kívül várakozva az alperessel szóváltásba keveredett. A büntető bíróság megállapította, hogy az alperes megkérdezte a felperestől, hogy „nem tanítottak meg arra, hogy nem illik más háza körül ólálkodni?“, mire a felperes visszakérdezett „hogyan... és a lányodat?“, mely kérdés arra irányult, hogy az alperes hogyan nevelhette a leányát, aki korábban öngyilkos lett. A tényállás szerint az alperes feldühödött azon, hogy felperes a halott, korábban öngyilkossá lett leányát említette, és a kijelentés miatt a felperest felindultságában egy ízben arcul köpte.

Az elsőfokú büntető ítélet meghozatalát követő napon, 2010. január hó 15. napján ...Önkormányzata képviselő testületi ülésén az alperes az alábbi nyilatkozatot tette:

„De azért felhívnam a figyelmet arra, hogy a bíró az indokolásában kifejtette, hogy nem tartja indokoltnak úgymond a megbüntetésemet, mert csak intézkedést hoz, **mert tudja a bíróság is a több tucat per kapcsán, hogy a N. engem évek óta provokál, inzultál.** Sőt hát az is a **tárgyalásokon kiderült, hogy ebben az esetben, ahogy a ... elmondta, a halott lányom emlékét gyalázta,** úgy gondolom, hogy tehát **minősíthetetlen módon**“ (1. számú kijelentések).

„És érdemes azon is elgondolkodni, amit a ... említett, hogy fejlettebb demokráciákban vajon hogyan járnak el olyan esetben, amikor egy köztudomásúan, akit korábban erőszakos cselekedetért másfél év felfüggesztett börtönre ítélték, hogy ha ő **kéretlenül, hívatlanul odakeveredik valakinek az ingatlanára,** és ott, ott **így viselkedik, ahogy viselkedett,** akkor vajon hogyan járnak el vele szemben például az Egyesült Államokban? Vagy lehetne ezt még ragozni, és milyen jogai

vannak - ugye - ilyen esetben annak, akinek **az ingatlanát adott esetben megsérti, vagy akinek a személyiségi jogait megsérti, vagy akinek az emlékét gyalázza**" (2. számú kijelentések).

„A média dolga az igazából nem lep meg, meg kell nézni, hogy mely média voltak azok, akik erre azonnal rárepültek, vajon milyen céllal. Az már (...), azt kicsit problémásnak érzem, hogy **hamis tudósítást, tájékoztatást adtak az ügyről**. Tehát **igazából talán egyedül a ... volt az, aki viszonylag objektíven tudósított, tájékoztatott, de eddig a többi hírforrás, ahogy tapasztaltam az nem ezt tette** „ (3. számú kijelentések).

A képviselő testületi ülésről készült felvétel 2010. január hó 20. napján 19 órakor, 2010. január hó 21. napján 21 órakor a ... adásba került.

A ... Bíróság, mint másodfokú bíróság .../2. számú végzésével a büntető eljárást a Be.552.§ (2) bekezdése alapján megszüntette hivatkozással arra, hogy az időközben országgyűlési képviselővé választott alperes mentelmi jogát az Országgyűlés nem függesztette fel. A felperes kérelmére folytatott büntető eljárásban a....Törvényszék .../4. számú végzésével a ... Bíróság .../42. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, és az eljárást a bűncselekmény büntethetősége elévülésére hivatkozással megszüntette.

Felperes keresetében a régi Ptk.75., 76., 78. § (1) bekezdés, 84.§ (1) bekezdés a) pontja alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jó hírnévhez, becsülethez fűződő személyiségi jogát a 2010. január hó 15. napján megtartott képviselő testületi ülésen tett 1., 2. és 3. számú nyilatkozatokkal. Keresete kiterjedt arra is, hogy a bíróság kötelezze az alperest 500.000,- forint nem vagyoni kártérítés és kamatai megfizetésére a régi Ptk.339. és 355. §-a alapján.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Az elsőfokú büntető bíróság által megállapított tényállást - mivel az álláspontja szerint a büntető eljárásban beszerzett bizonyítékok okszerű, a logika szabályainak megfelelő értékelésén alapul - ítélezése kiindulópontjaként elfogadta. Kifejtette, hogy az alperes 2015. január hó 15. napján a felperes által sérelmezett kijelentéseket nem az önkormányzat törvényes képviselőjeként, polgármesterként, hanem magánszemélyként tette, ezért passzív perbeli legitimációval rendelkezik. Az 1. számú kijelentések tekintetében aTörvényszék Polgári Irodája által készített kimutatás, mint hivatalos tudomás alapján megállapította, hogy a....Törvényszék előtt első fokon 16 polgári pert és 4 közigazgatási eljárást kezdeményezett a felperes, ezért az a kijelentés, hogy a felperes több tucat pert kezdeményezett, a valós ténye, ezért a felperes személyiségi jogát nem sérti. Utalt arra, hogy az alperes azzal, hogy a büntető bíróság milyen következtetést szűrt le a folyamatban lévő eljárás kapcsán, véleményt fogalmazott meg, és ugyanígy véleményt nyilvánított, szubjektív benyomásának adott hangot azzal, hogy a felperes kijelentéseit, megnyilvánulásait provokációnak minősítette. Kiemelte, hogy a felperes az alperes lányával összefüggésben tett kijelentése a legnagyobb fokú tapintatlanság, a kijelentés kifejezetten rosszindulatúan hangzott el, a felperes ezzel az alperes halott lányának emlékét gyalázta. A 2. számú kijelentések kapcsán megállapította, hogy a perrel érintett konfliktus az alperes ingatlanát határoló kerítés közvetlen közelében, az alperes által készített, bokrokkal takart, telekhatáron belüli járdarészen kezdődött, ezért az alperes kijelentése („kéretlenül, hívatlanul odakeveredik valakinek az ingatlanára", „az ingatlanát adott esetben megsérti") valós tényeken alapul. Utalt arra, hogy 2. számú kijelentés további része véleményt tükröz, idézve az Amerikai Egyesült Államok gyakorlatát, amely a magántulajdon, a család védelme érdekében a fegyverhasználatot is megengedi. A 3. számú kijelentést az elsőfokú bíróság véleménynek

minősítette. Összegezve kiemelte, hogy az alperes jogsértést nem követett el, valós tényeket közölt, illetve véleményt nyilvánított. Utalt arra, hogy a felperes önként vállalt közszereplésével a vélemény-nyilvánítást túrni köteles.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát kérte. Kiemelte, hogy az alperes valótlan tényállításokat tett, az igazságot elhallgatta, a közvélemény felé saját magát áldoztatnak, a felperest pedig bűnösnek mutatta be. Hivatkozott arra, hogy a büntető bíróság nem utalt arra, hogy tudomása van a felperes által indított perekről, arról - ahogy alperes állítja -, hogy a felperes az alperest évek óta provokálja, az alperes tényállítása ezért valótlan. Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem nevesítette a.....Törvényszéken kezdeményezett 16 pert, arról a felperes információval ezért nem rendelkezik. Utalt arra, hogy az alperes provokálja, inzultálja őt évek óta, és arra is, hogy őt magát egyetlen esetben sem marasztalták el. Kiemelte, hogy az alperes valótlanul állította, hogy a felperes halott lányának emlékét gyalázta, állította, hogy kegyeletsértő kijelentést nem tett. Hivatkozott arra, hogy nem tartózkodott az alperes ingatlanán, ezért valótlanul állította az alperest azt, hogy az az ingatlanára behatolt, jogellenes magatartást tanúsított, illetve a való tény hamis színben tüntetett fel ezzel a kijelentésével.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a ... Bíróság .../42. számú ítélete, valamint a .../5. számú határozata alapján az alábbiakkal kiegészíti:

A ... Bíróság .../42. számú ítélete tényállásában azt rögzítette, hogy „alperes neve vádlott ugyanis felperes neve magánvádló provokáló fellépése következtében felperes neve sértettet arcul köpte”. Az ítélet jogi indokolásban kifejtette, hogy „A bíróság megítélése szerint a cselekmény óta jelentős idő eltelt, ezen túlmenően sértetti közrehatás is megállapítható a sértett provokáló fellépése kapcsán, melyek tekintetében a bíróság nem tartotta szükségesnek büntetés alkalmazását”. (... Bíróság .../42. számú ítélet 9. oldal alulról a 4. és alulról a 2. bekezdése).

A .../5. számú határozatában rögzítette, hogy „ezzel szemben éppen a magánvádlónak - a jelen büntető ügy tárgyát ugyan nem képező - az a kijelentése, mellyel öngyilkos lány édesapját arra figyelmezteti, hogy mire tanította a lányát és mire nem, a legnagyobb tapintatlanság; ez nem gyalázkodó kijelentés, hanem az elhunyt emlékét meggyalázó magatartás, amely a társadalom egyértelmű rosszállására szolgál alapul”.

Az így kiegészített tényállásra figyelemmel is helyes érdemben az elsőfokú bíróság ítélete, ezért azt a másodfokú bíróság a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezésre is tekintettel kiegészíti a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását az alábbiakkal:

A felperes a kereset jogalapjaként a régi Ptk.75., 76., 78.§-aira hivatkozott, az emberi méltóság, becsület és jóhírnév sérelmét állította. A Ptk.76.§ (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és az emberi méltóság megsértése. A becsület a személy társadalmi megítélése, az emberi méltóság pedig az ember személyiségét alkotó lényegi tulajdonságok és ismérvek összessége. Az emberi méltóságot az olyan magatartások sértik, amelyek

megkérdőjelezi a jogosult emberi mivoltát, illetve elmulasztják, megtagadják azt a minimális és kötelező tiszteletet, amely az embert pusztán az emberi minősége alapján megilleti. A perben sérelmezett kijelentések nem a felperes becsületével, vagy a személyiségét alkotó lényegi tulajdonságok és ismérvek összességével, a becsület és emberi méltóság megsértése a perbeli tényállítások alapján fel sem merülhet, ezért helyesen vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a felperes jóhírnevét sértették-e a keresetben megjelölt kijelentések.

A jóhírnévhez sérelme a régi Ptk.78.§ (2) bekezdése értelmében különösen akkor áll fenn, ha valaki valamilyen személyt érintő közlést tesz, amely tényállítást fejez ki, és az objektíve valótlan, ez által alkalmas az érintett értékelésének hátrányos befolyásolására. A jóhírnév sérelmét jelenti valótlan tény állítása, híresztelése vagy való tény hamis színben feltüntetése, e mellett a vélemény-nyilvánítás is lehet sértő, ha minden ténybeli alapot nélkülözve tartalmaz elmarasztaló értékítéletet, vagy indokolatlanul bántó, sértő lealázó (BH2003. 407., 1993/89. számú határozatok). Az értékítélet, a vélemény-nyilvánítás, bírálat, jellemzés csak akkor eredményezi a jóhírnév sérelmét, ha valótlan tényállításokon alapszik, vagy téves következtetés levonására ad alapot, ezen túlmenően is, ha önkényes, és nem felel meg az ésszerű gondolkodásnak, a gyakorlati tapasztalatoknak és a logika szabályainak, és adott esetben értékelhető úgy, hogy a valóságot hamis színben tünteti fel (BDT2006. 1376 számú eseti döntés).

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli esetben a felperes által sérelmezett kijelentések nem sértették a felperes jóhírnévhez való jogát. Az 1. számú kijelentés kapcsán azonban kiemeli a másodfokú bíróság, hogy nem annak van jelentősége, hogy hány eljárást, pert indított a felperes az alperes ellen, hanem annak, hogy a büntető bíróság értékelte-e határozatában a felperes által indított pereket, illetve utalt-e arra, hogy a felperes provokálta, inzultálta az alperest.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás - az elsőfokú bíróság ítélete 2. oldal 3. bekezdése - is tartalmazza, hogy a büntető bíróság megállapítása szerint „alperes neve vádlottal szemben felperes neve magánvádló már korábban is többször terjesztett elő a Btk.179.§-ába ütköző rágalmozás vétsége, illetve a Btk.180.§-ában ütköző becsületsértés miatt feljelentést”. A kiegészített tényállás és az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapján egyértelmű, hogy sem valótlannak, sem való tény hamis színben való feltüntetésének nem minősül az a felperesi kijelentés, mely szerint a bíróság azért alkalmazott vele szemben büntetés helyett intézkedést, „mert tudja a bíróság is több tucat per kapcsán, hogy felperes neve engem évek óta provokál, inzultál”. E tényállítások a büntető ítélet írásbeli indokolásával összecsengenek, illetve részben a felperesnek azt az álláspontját fogalmazzák meg, hogy a büntető bíróság az ítéleti ténymegállapításából és a büntetés kiszabása során értékelt körülményekből együttesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes provokatív magatartást tanúsított az alperessel szemben. Az 1. számú kijelentés ez utóbbi részében vélemény-nyilvánítás, és nem ad alapot a felperesnek a személyiségi jogi védelemre, mivel kifejezőmódjában nem indokolatlanul bántó, sértő, lealacsonyító.

Az 1. számú kijelentés 2. mondatával kapcsolatban mellőzi a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélete indokolásából a 8. oldal 3. bekezdését („A bíróság”(…) szöveggel kezdődő és (...) „sebeít szakította fel” szöveggel végződő rész), és e körben kiegészíti az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását az alábbiakkal:

Önmagában az, hogy az alperes azon kérdésére, miszerint: „nem tanítottak meg arra, hogy nem illik más háza körül ólálkodni?” a felperes visszakérdezett, hogy „... és a lányodat?”, nem gyalázkodó, nem kegyeletsértő. A felperes által sérelmezett megfogalmazás, azaz, hogy a felperes „a halott lány emlékét gyalázta” az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint is abból ered, hogy a

felperes az alperes kérdésére visszakérdezett. A kijelentés szövegkörnyezetéből, az adott szituáció érzelmi tartalmából, érzelmi túlfűtöttségéből azonban az alperes alappal vonhatta le azt a következtetést, hogy ezzel a kijelentéssel a felperes a halott lánya emlékét kívánta meggyalázni. Hasonlóan értékelte a felperes kérdésének tartalmát a .../5. számú végzése is a kiegészített tényállás szerint. Az alperes következtetése - bár tényállításnak látszik - valójában értékítéletnek, véleménynek minősül, azonban mint vélemény-nyilvánítás nem ad alapot a felperesnek jogvédelemre (BDT2015. 3310), mert az való tényből, nevezetesen a felperes által feltett kérdésből levont következtetés, mely a jó hírnév megsértését nem lapozza meg akkor sem, ha egyébként negatív vagy téves értékítéletet tartalmaz (BDT2006. 1376 szám).

A 2. számú kereseti tényállítással kapcsolatban a másodfokú bíróság mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából annak a megállapítását, illetve minősítését, hogy ténylegesen az a területrész, ahol a felek közti incidens zajlott kinek a tulajdonában van, ennek ugyanis nincs jelentősége, mert a 2. számúként megjelölt és sérelmezett állítás sem minősül tényállításnak. Bár formálisan ténymegállapításnak látszik, valójában azonban az alperes a felperes magatartását minősítette azzal, hogy azt mondta hívatlanul, kéretlenül odakeveredett az ingatlanra, és személyiségi jogát sértette, illetőleg más emlékét gyalázta. Ezzel a felperes magatartásáról fejtette ki véleményét, amely véleménynyilvánítás - mivel egyébként nem minősül gyalázkodónak, sértőnek, bántónak - nem ad alapot személyiségi jogvédelemre.

A fellebbezés alaptalan volt, ezért a felperes költségmentessége folytán a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli. Az alperesnek a másodfokú eljárás során költsége nem merült fel.

A felperes költségmentessége folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986.VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdés, 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2017. május 17.

. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró